

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

18 iulie 2007*

În cauza C-213/06 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 8 mai 2006,

Agenția Europeană pentru Reconstrucție (AER), reprezentată de S. Orlandi și J.-N. Louis, avocats, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

cealaltă parte în proces fiind:

Georgios Karatzoglou, fost agent temporar al Agenției Europene pentru Reconstrucție, domiciliat în Ioannina (Grecia), reprezentat de S. Pappas, dikigoros,

reclamant în primă instanță,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii R. Schintgen, A. Tizzano (raportor), A. Borg Barthet și E. Levits, judecători,

avocat general: domnul D. Ruiz-Jarabo Colomer,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 mai 2007,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Agenția Europeană pentru Reconstrucție (AER) solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 23 februarie 2006, Karatzoglou/AER (T-471/04, nepublicată în Recueil, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care a fost anulată Decizia din 26 februarie 2004 a acesteia de reziliere a contractului de muncă al domnului Karatzoglou (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

- 2 AER a fost creată prin Regulamentul (CE) nr. 2454/1999 al Consiliului din 15 noiembrie 1999 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1628/96 privind ajutorul acordat Bosniei și Herțegovinei, Croației, Republicii Federale Iugoslavia și Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei (JO L 299, p. 1).

- 3 Potrivit considerentului (19) al Regulamentului nr. 2454/1999, AER a fost creată în scopul reconstrucției respectivelor state, urmând ca, odată îndeplinit acest obiectiv, să fie propusă desființarea sa.

- 4 Prevederile referitoare la funcționarea AER au fost instituite prin Regulamentul (CE) nr. 2667/2000 al Consiliului din 5 decembrie 2000 privind Agenția Europeană pentru Reconstrucție (JO L 306, p. 7, Ediție specială, 11/vol. 22, p. 46). Acest regulament a fost modificat în mai multe rânduri, ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1756/2006 al Consiliului din 28 noiembrie 2006 (JO L 332, p. 18, Ediție specială, 11/vol. 50, p. 236, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2667/2000”), care, printre altele, a prelungit mandatul AER până la 31 decembrie 2008.

- 5 Potrivit articolului 10 din Regulamentul nr. 2667/2000:

„Personalul [AER] se supune normelor și reglementărilor aplicabile funcționarilor și celorlalți agenți ai Comunităților Europene [...].

Personalul [AER] este compus dintr-un număr strict limitat de funcționari afectați sau detașați de către Comisie sau de către statele membre pentru a îndeplini sarcinile de conducere. Restul efectivelor este compus din alți agenți recrutați de către [AER] pentru o perioadă strict determinată de nevoile [AER].”

- 6 Articolele 2 și 3 din Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene și de instituire de măsuri speciale aplicabile temporar funcționarilor Comisiei (JO L 56, p. 1), în forma acestora care a fost în vigoare până la 30 aprilie 2004, stabilesc statutul funcționarilor Comunităților Europene (denumit în continuare „Statutul funcționarilor”) și, respectiv, regimul aplicabil celorlalți agenți ai Comunităților Europene (denumit în continuare „RAA”).
- 7 Intitulat „Încetarea raporturilor de muncă”, capitolul 9 din titlul II din RAA, în forma care era în vigoare la data faptelor din speță, conținea articolele 47-50 și prevedea diverse situații de reziliere a contractelor agenților temporari.
- 8 Mai precis, articolul 47 alineatul (2) litera (a) din RAA prevedea că, în cazul contractelor pe durată nedeterminată, raporturile de muncă ale unui agent temporar încetează „la sfârșitul perioadei de preaviz prevăzute în contract”. [traducere neoficială]

Situația de fapt

- 9 Potrivit articolului 4 din contractul său de muncă (denumit în continuare „contractul”), domnul Karatzoglou a fost recrutat de AER începând cu 7 noiembrie 2001, în calitate de agent temporar, pe o durată de 18 luni.

10 Articolul 5 litera b) din contract prevede:

„Prezentul contract poate fi reziliat de instituție sau de membrul personalului pentru oricare dintre motivele indicate la articolele 47-50 din [RAA], conform condițiilor prevăzute la aceste articole [...].”

11 La sfârșitul perioadei contractuale inițiale de 18 luni, părțile au convenit să continue raporturile contractuale în temeiul unui contract pe durată nedeterminată. În consecință, părțile au modificat contractul inițial printr-un act adițional datat 7 mai 2003 (denumit în continuare „actul adițional”).

12 Articolul 4 din contract, astfel cum a fost modificat prin actul adițional, prevede:

„Contractul este încheiat pe durată nedeterminată. Cu toate acestea, durata contractului nu poate depăși durata de existență a [AER].

[AER] își rezervă dreptul de a rezilia contractul în caz de reducere semnificativă sau de încetare a operațiunilor sale înainte de încheierea misiunii [AER].”

13 Potrivit actului adițional, toate celelalte articole din contractul inițial, inclusiv articolul 5, rămân neschimbate.

- 14 Prin scrisoarea din 26 februarie 2004, directorul AER l-a informat pe domnul Karatzoglou cu privire la rezilierea contractului în termenii următori:

„Vă anunț cu regret că s-a decis încetarea contractului dumneavoastră de muncă cu [AER]. În conformitate cu articolul 47 alineatul (2) din [RAA] și cu articolul 5 litera b) al doilea paragraf din contractul dumneavoastră, durata preavizului este de trei luni începând cu 27 februarie 2004.”

- 15 La 27 mai 2004, domnul Karatzoglou a formulat o reclamație, în sensul articolului 90 din Statutul funcționarilor, împotriva deciziei în litigiu. Respectiva reclamație a fost respinsă implicit, ca urmare a faptului că AER nu a răspuns acesteia în termenul de patru luni prevăzut în Statutul funcționarilor.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 16 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 6 decembrie 2004, domnul Karatzoglou a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu.

- 17 Acțiunea se întemeia pe cinci motive, fiind invocate:

— încălcarea obligației de motivare;

— încălcarea principiului protecției încrederii legitime;

- încălcarea articolului 47 din RAA referitor la preaviz;

- abuzul de putere și

- încălcarea principiului buneii administrări.

18 Tribunalul a analizat al doilea motiv invocat de reclamant, întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime. La punctele 33 și 34 din hotărârea atacată, este amintită jurisprudența comunitară potrivit căreia posibilitatea de a invoca principiul protecției încrederii legitime aparține oricărui particular care se află într-o situație din care rezultă că administrația comunitară, oferindu-i asigurări clare, l-a determinat să aibă speranțe întemeiate, aceste asigurări trebuind să fie, în orice caz, conforme cu dispozițiile Statutului funcționarilor.

19 În lumina acestui principiu, Tribunalul a examinat dacă articolul 4 din contract, astfel cum a fost modificat prin actul adițional, i-a dat domnului Karatzoglou garanția legitimă că rezilierea contractului său de muncă se va produce numai în cazul reducerii semnificative sau al încetării operațiunilor AER înainte de încheierea misiunii acesteia.

20 La punctele 36 și 37 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis că modificarea articolului 4 din contract prin intermediul actului adițional a „creat o situație ambiguă în privința conținutului contractului”. Într-adevăr, pe de o parte, contractul mai cuprindea încă, la articolul 5 rămas neschimbat, modalitățile de reziliere prevăzute la articolele 47-50 din RAA, permițând astfel AER să rezilieze contractul unui agent temporar fără motivare. Pe de altă parte însă, adăugarea celui de al doilea paragraf la articolul 4 a putut, după cum apreciază Tribunalul, „să îi dea impresia reclamantului că AER și-a limitat dreptul de reziliere a contractului la situațiile de reducere sau încetare a operațiunilor AER înainte de încheierea misiunii acesteia”.

- 21 În consecință, Tribunalul a considerat, la punctele 38 și 39 din hotărârea atacată, că domnul Karatzoglou putea crede că articolul 4 din contract, astfel cum a fost modificat prin actul adițional, avea ca scop să indice, în avans, motivul unei eventuale rezilieri ulterioare, acesta fiind reducerea semnificativă sau încetarea operațiunilor AER înainte de încheierea misiunii acesteia, astfel încât, potrivit contractului, astfel cum a fost modificat prin actul adițional, articolul 5 litera b) din acesta putea fi aplicat numai parțial. În plus, Tribunalul a considerat că domnul Karatzoglou se putea aștepta ca prevederile imprecise ale unui contract de muncă să fie interpretate în sens favorabil părții contractante aflate în poziția cea mai slabă.
- 22 Din acest fapt, Tribunalul a dedus, la punctele 41-45 din hotărârea atacată, că „așteptarea creată reclamantului în acest mod” trebuia considerată legitimă, dat fiind mai ales că nicio prevedere din RAA nu interzicea AER să își limiteze dreptul de reziliere prin intermediul unor prevederi contractuale.
- 23 Apreciind ca întemeiat cel de al doilea motiv al acțiunii, Tribunalul a anulat decizia în litigiu, fără a examina celelalte motive.

Concluziile părților prezentate Curții

- 24 AER a solicitat Curții:

- anularea hotărârii atacate;

- rejudecarea cauzei de către Curte, respingerea cererii formulate de domnul Karatzoglou și

- obligarea părții adverse la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața celor două instanțe.

25 Domnul Karatzoglou a solicitat Curții:

- respingerea recursului ca inadmisibil sau, în subsidiar, ca nefondat și
- obligarea AER la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitatea recursului

- 26 Domnul Karatzoglou invocă inadmisibilitatea recursului pentru motivul că acesta a fost introdus tardiv. În opinia sa, termenul de două luni prevăzut la articolul 56 din Statutul Curții de Justiție a expirat la 8 mai 2006, în timp ce recursul a fost introdus în data de 9 mai.
- 27 Trebuie constatat totuși că recursul a fost introdus prin fax la 8 mai 2006, adică în termenul de două luni prevăzut la articolul 56 menționat. Data invocată de domnul Karatzoglou este cea a depunerii originalului actului de sesizare a Curții.
- 28 Or, articolul 37 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Curții prevede că „data la care o copie a originalului semnat al unui act de procedură [...] parvine grefei prin fax sau prin orice alt mijloc tehnic de comunicare aflat la dispoziția Curții

se consideră că respectă termenele procedurale, sub condiția ca originalul semnat al actului [...] să fie depus la grefă în cel mult 10 zile”.

- 29 În consecință, trebuie constatat că, în speță, este îndeplinită condiția impusă de această prevedere. Prin urmare, recursul trebuie declarat admisibil.

Cu privire la recurs

- 30 În recursul formulat, AER reproșează Tribunalului că a săvârșit mai multe erori de drept. În esență, recurenta arată, prin intermediul primului motiv, că Tribunalul a interpretat termenii contractului într-un sens vădit contrar voinței părților și, prin intermediul celui de al doilea motiv, că a reținut în mod greșit încălcarea principiului protecției încrederii legitime.

- 31 Prin intermediul celui de al doilea motiv, care trebuie analizat mai întâi, AER a arătat în special că nu sunt îndeplinite, în speță, condițiile impuse de jurisprudența comunitară pentru invocarea principiului protecției încrederii legitime. Într-adevăr, făcând referire la jurisprudența constantă a Tribunalului (a se vedea Hotărârea din 7 noiembrie 2002, G/Comisia, T-199/01, RecFP, p. I-A-217 și II-1085, punctul 38), AER susține că din stipulațiile contradictorii care figurează în contract nu ar putea decurge nicio „asigurare precisă, necondiționată și concordantă”. De altfel, asigurările despre care se pretinde că ar fi fost date domnului Karatzoglou nu sunt conforme normelor aplicabile AER și în special articolului 23 din Regulamentul nr. 2454/1999, care impune agenției să recruteze agenți numai pe o durată strict determinată de nevoile sale.

- 32 Domnul Karatzoglou răspunde acestor susțineri că Tribunalul a considerat în mod temeinic că i-au fost date asigurări suficient de precise, de necondiționate și de concordante cu privire la limitarea cauzelor de reziliere a contractului său. AER nu s-a mulțumit să îi dea asigurări vagi, ci a încheiat cu domnul Karatzoglou un act adițional la contract, care urmărea modificarea cadrului juridic în care a fost angajat. În plus, încrederea legitimă pe care o invocă domnul Karatzoglou este în perfectă conformitate cu dreptul aplicabil, având în vedere că nicio dispoziție din RAA nu interzice autorității competente să își limiteze, prin intermediul unor clauze contractuale, dreptul de a înceta contractele de muncă.
- 33 În această privință, trebuie amintit în prealabil că, potrivit unei jurisprudențe bine stabilite, principiul protecției încrederii legitime se înscrie printre principiile fundamentale ale Comunității (a se vedea în special Hotărârea din 5 mai 1981, Dürbeck, 112/80, Rec., p. 1095, punctul 48). Reiese de asemenea din jurisprudență că orice particular poate invoca acest principiu în cazul în care se află într-o situație din care rezultă că administrația comunitară, oferindu-i asigurări clare, l-a determinat să aibă speranțe întemeiate (Hotărârea din 16 decembrie 1987, Delauche/Comisia, 111/86, Rec., p. 5345, punctul 24, Hotărârea din 25 mai 2000, Kögler/Curtea de Justiție, C-82/98 P, Rec., p. I-3855, punctul 33, precum și Hotărârea din 22 iunie 2006, Belgia și Forum 187/Comisia, C-182/03 și C-217/03, Rec., p. I-5479, punctul 147). În plus, asigurările date trebuie să fie conforme cu normele aplicabile (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 iunie 1985, Pauvert/Curtea de Conturi, 228/84, Rec., p. 1969, punctele 14 și 15, precum și Hotărârea din 6 februarie 1986, Vlachou/Curtea de Conturi, 162/84, Rec., p. 481, punctul 6).
- 34 Or, trebuie menționat că, deși Tribunalul a amintit corect această jurisprudență la punctele 33 și 34 din hotărârea atacată, acesta a făcut, în speță, o aplicare eronată a criteriilor definite în jurisprudență.
- 35 În special, trebuie constatat că din hotărârea amintită rezultă că domnului Karatzoglou nu i-a fost dată nicio „asigurare clară” care să îl determine pe acesta să nutrească în orice fel o încredere legitimă în privința duratei contractului său de muncă.

- 36 Într-adevăr, la punctul 36 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că „modificarea articolului 4 din contractul inițial prin intermediul actului adițional [...] a creat o situație ambiguă în privința conținutului contractului”. La punctul 37 din hotărârea amintită, Tribunalul arată că „dacă nu ar fi fost adăugat al doilea paragraf la articolul 4, AER ar fi avut incontestabil dreptul de a rezilia contractul [domnului Karatzoglou] pentru unul dintre motivele menționate la articolele 47-50 din RAA, sub rezerva respectării condițiilor stabilite prin aceste articole, astfel cum se prevede la articolul 5 litera b) din contractul inițial. În schimb, adăugarea celui de al doilea paragraf la articolul 4 a putut să dea impresia [persoanei interesate] că AER și-a limitat dreptul de reziliere a contractului la situațiile de reducere sau încetare a operațiunilor AER înainte de încheierea misiunii acesteia”.
- 37 Din cele ce precedă rezultă că Tribunalul însuși a recunoscut că situația contractuală a domnului Karatzoglou era cel puțin incertă.
- 38 Or, contrar a ceea ce a apreciat Tribunalul la punctele 38-40 din hotărârea atacată, o ambiguitate de această natură nu putea sta la originea unor „asigurări clare”. Într-adevăr, articolul 4 din contract, în noua formă, putea fi interpretat atât în sensul invocat de domnul Karatzoglou, cât și în cel reținut de AER (a se vedea în acest sens Hotărârea Kögler/Curtea de Justiție, citată anterior, punctul 34).
- 39 În plus, trebuie menționat că din hotărârea atacată nu rezultă niciun alt element care să îi fi putut crea domnului Karatzoglou o convingere în privința duratei contractului său. Într-adevăr, concluzia Tribunalului privind existența unor astfel de asigurări se întemeiază în exclusivitate pe situația contractuală care a rezultat ca urmare a modificării articolului 4 din contractul inițial al domnului Karatzoglou.
- 40 Pe de altă parte, în această privință nu poate fi invocat principiul avut în vedere de Tribunal la punctul 39 din hotărârea atacată, potrivit căruia partea care are poziția cea mai slabă dintr-un contract de muncă se poate aștepta ca prevederile imprecise ale respectivului contract să fie interpretate în favoarea sa.

- 41 Într-adevăr, este suficient să se precizeze că nu are nicio incidență asupra constatării lipsei unor asigurări clare oferite în speță de administrația comunitară faptul că domnul Karatzoglou ar putea fi considerat partea care are poziția mai slabă din contract. Considerații referitoare la situația contractuală a domnului Karatzoglou în raport cu angajatorul său nu ar putea acoperi lipsa uneia dintre condițiile necesare pentru a stabili existența unei încrederi legitime.
- 42 Rezultă că, în speță, nu erau îndeplinite condițiile cerute pentru a se putea constata o încălcare a principiului protecției încrederii legitime.
- 43 În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept considerând că decizia în litigiu a adus atingere încrederii legitime a domnului Karatzoglou în faptul că rezilierea contractului său de muncă se va produce numai în cazul reducerii semnificative sau al încetării operațiunilor AER înainte de încheierea misiunii acesteia.
- 44 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, al doilea motiv de recurs trebuie considerat întemeiat.
- 45 În consecință, hotărârea atacată trebuie anulată fără a mai fi necesară analizarea celorlalte motive invocate în susținerea recursului.

Cu privire la trimiterea cauzei Tribunalului

- 46 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul, atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.

47 Având în vedere că Tribunalul a analizat numai unul dintre cele cinci motive invocate de domnul Karatzoglou, Curtea apreciază că nu este în măsură să soluționeze cauza. În consecință, se impune trimiterea cauzei Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra concluziilor persoanei interesate privind anularea deciziei în litigiu. Cererea privind cheltuielile de judecată va fi soluționată odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 23 februarie 2006, Karatzoglou/AER (T-471/04).**
- 2) **Trimite cauza Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene pentru ca acesta să se pronunțe asupra concluziilor domnului Karatzoglou privind anularea Deciziei Agenției Europene pentru Reconstrucție (AER) din 26 februarie 2004 de reziliere a contractului său de muncă.**
- 3) **Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături